

N° 16.
Sweriges Rikes
Ständers

BSSSSS,

Gjordt, samtyckt och förasskedat på then All-
männa Riks Dagen / som slöts

I Stockholm then 21 Junii 1762.

Cum Gratia & Privilegio S.æ. R.æ Maj:tis.

Tryckt uti Kongl. Tryckeriet.

I efterskrefne Sweriges Rikes
Råd och Ständer, Grefwar, Frihera
rar, Biskopar, Adels, Presterskap,
Krigs-Befäl, Borgerkap och Meni-
ge Allmoge, som wid thenna, igenom
GUDS Råd, wäl öfwerståndne Riks-
dag, i Kongl. Hufwud. Staden Stock-
holm församlade warit, så för oss sielfwe, som, efter
föregångit laga wahl, af wåre hemmanwarande Med-
Bröder befullmäktigade; Gjøre witterligt, thet, uppå
then Stormågtigste Furstes och Herres ADOLPH
FRIEDRICHS, Sweriges, Gøthes och Wändes Ko-
nung 2c. 2c. 2c. Urfwinge til Norge samt Hertig til
Schleswig Hollstein, Stormaren och Ditmarschen,
Grefwe til Oldenburg och Delmenhorst 2c. 2c. wår
Aldranädigste Konungs och Herres, utfärdade kallelse,
wi oss til et allmänt Møte här infunnit, och at, sedan
wi til en bönjan med trofaste böner åkallat GUD then
Aldrahögste om Theß Nådiga och beskrämmande Hand
öfwer Konungen och Riket samt bistånd och wälsignelse
til thet förestående Riksdags arbetet, hafwe wi the af
Kongl. Maj:t oss gjorde Nådiga Propositioner, såsom
wördsamme och trogne Undersätare, afhördt, och, i an-
ledning theraf, med hwad mera angående Rikets Hus-
hållnings delar förekommit, uti rådslagen oss förenat
uti följande Beslut:

§. I.

Thet som först och aldramäst uptagit wår ömaste ömtäncka, har varit then i Tyskland upstånda Krigslågan, och at thetta Rike kommit at taga theruti del. The omständigheter, som härwid infallit, hafwa, å ena sidan, föränlat oss at försvara Sweriges Cronas heder och rätt, såsom Guarant af Westphaliska Freden, hwarföre all möjelig anstalt blifwit gjord at både underhålla och öka Rikets på Tyska botn stående Krigsmagt; Men så hafwe wi tillika, å then andra, fördt oss til sinnes the besvär och plågor, som et långwarigt Krig med sig förer.

Wår höjelse til Friden hafwer således förmodt oss at anförtro Wårt Secrete-Utskott, at widtaga the steg och författningar, som, utan fränkning af Rikets heder och rätt, kunde befordra Riket til en skyndesam och anständig Frid: hwilket the ej eller underlätit med all trogen och redelig nit och försigtighet at wärkställa.

GUdi allena bör årona, som wålsignat och gifwit wårket lycko och framgång, så at Freden emellan thetta Riket och Hans Maj:t, Konungen af Preussen, är återståld, igenom en formelig Freds Tractat, uprättad och redan then 22:dra Maji sistl. af begge Höga Delars Fullmäktige i Hamburg tecknad och underskrifwen.

En så lyckelig utgång hafwe wi, näst then Högsles wålsignelse, at tillskrifwa Hans Kongl. Maj:t, wår Allernådigste Konung, hwars Faderliga Guldhjet för Riket yppat the bästa utwågar til thetta efterlångtade ändamål.

Af wårdnadsfulle hjertan erkänne wi thenna wålgjerning, och hafwe theföre hos Kongl. Maj:t aflagt wår underdåniga tacksjälsse; Önsandes, at then Högsle, som är Fridsens Herre, må til thetta wårck gifwa thes widare nådiga wålsignelse.

Och hwad i öfrigit widkommer the, angående thetta Krig, förefallne omständigheter och öfwerläggningar; Så hafwe wi om the therutinnan af oss gjorde författningar lätit til Hans Kongl. Maj:t afgå wåre underdånige tankar.

§. II.

§. II.

Sedan, som öfwanberördt är, Riket blifwit satt i lugn och Frid, hafwa wåre rådplågningar gått thepå ut, at kunna then samma behålla. Wi hafwe, i anseende til then sig företeende allmänna ställningen i Europa, sökt at taga the försigtigaste och sådane mått, som med Rikets säkerhet och thetta ändamål bäst öfwerenskomma, hwarom wi, igenom wårt Secrete-Utskott, gifwit Hans Kongl. Maj:t wåra underdåniga trogna rådslag och tankar tillkänna, them wi oss åberopa, såsom wore the här ord ifrån ord införde.

§. III.

Under the bekymmersamma omständigheter, som oss, wid thenna Riksdag, syfselfatt, har thet varit oss en stor wedergäwteke och hugnad at finna, hwad lyckelig framgång och tilwårt Hans Kongl. Höghets, Cron-Printsens, upfostran, under Theras Kongl. Majestätets Nådiga och öma wård, alt hittils haft, och hwilken ej annars kan än upwåcka så wål hos oss, som alle Rikets Inbyggare, the gladaste rörelser.

Wi hafwe haft öfwertygande prof therom, at hos Hans Kongl. Höghet framlyser en widsträckt kundslap i the fleste wettenskaps och witterhets delar, öfwer alt beledsagad med en redig och genomträngande Urskillnings gåfwa, och hwad mera är, såsom råta kånnetecknet af en Cron-Prints: En rotad GUDS dyrkan och wårdnad för then sanna Religionen, en öm Menniskio kärlek, redige och sunde begrep om Rikets Grundlagar och Regeringsätt, och, i forthet sagt, så utmärkta hjertats och förståndes egenstaper, at flere prof ej kunna önskas för at stadga thet hopp, som Riket här at, för framtiden, få i Hans Kongl. Höghets Person wårda en stor och ålskad Regent.

Och, som wi här af blifwit wårse och öfwertygade, at then hittils brutelige upfostrings Methoden nu mera är så mycket mindre nödig, som thet wore öfwerflödigt at binda then under en annans ledande, hwars manna-wett och sinnes styrka kan i många dekar tjena then mögnaste förfarenhet til estersyn, så haf-

we wi ej behöft här om rådfråga Hans Kongl. Höghets ålder, så han nu i thes 17:de år inträdt.

I kraft här af hafwe wi ej haft betänckande wid, at i underdånighet hos Hans Kongl. Maj:t ej allenast tillstyrcka, thet alle wid Hans Kongl. Höghets upfostran inrättade Åmbeten nu kunde uphöra, utan och lika underdånigt tillkänna gifwa, thet wi, i anseende til Hans Kongl. Höghets sådane utmärckte stora egen-skaper, lemnat til Hans Kongl. Höghet thet förtroende, at Hans Kongl. Höghet må taga inträde i Kongl. Maj:ts Råd-Cammare, til at afhöra the ther förefalland: öfwerläggningar, på thet Hans Kongl. Höghets uplyste snillegåfwor måge komma i thet fält, ther the böra widare beredas til thet höga fall, hwartil Förspnen Hans Kongl. Höghet utsedt.

Hans Kongl. Höghet har altså, efter gjord Tros bekännelse, på then sidst förflutne Palm-Söndagen uti Kongl. Maj:ts Håf-Kyrcka begått HERRANS Heliga och Högwärdiga Rättward, och, sedan thetta Heliga wärdt blifwit förrättadt, dagen therefter med behörig Solennité på Riks-Salen inför Hans Kongl. Maj:t, uti Rikens Råds och Rikens Ständers närwaro, sin Huld-och Tyshets Ed aflagt.

Wi hafwe således med innerlig glädje fått hugna oss wid en af then Högsta GUDen hela Riket betedd stor Nådewålgierning, som warit saknad i långliga tider: I thet, at Hans Kongl. Höghet, under wår sammanwaro och hugneliga åskådande, tagit inträde i Kongl. Maj:ts Råd-Cammare och liksåledes behagat begynna, at, efter tid och ledighet, med sin höga närwaro hedra här i Staden warande Kongl. Håf-Rätten och Collegier i theras rådplågningar.

Wi önske til thetta wärdt och föranstaltande then Högstes widare Nåd och wålsignelse, så at thet må lända honom til åra och Hans Kongl. Höghets Höga Förältrar, theras Kongl. Majestäter, til fågnad, Hans Kongl. Höghet sielf til mycken sällhet och hela Riket til glädje.

Här

Härjemte hafwe wi med innerlig glädje förnummit the öfrige Kongl. Barnens, theras Kongl. Högheter, Prints CARLS, Prints FRIEDRICHS, och Printsehan SOPHIA ALBERTINAS besynnerliga tilwärt och förkofran i alla the syden, som theras Höga Stånd pryda, som, jemte theras egna medfödda stora egen-skaper och förmåner, är förnämligast en frugt af thet Nådiga omsorg och wård, som theras Kongl. Majestäter Sielfwe wid thetta wigtiga upfostringswärdt behagat haft ospard, och hwilket wi med underdånigste wördnad årkänna.

§. IV.

Then oss åliggande öma skyldighet at efterse, huru then rena Evangeliska läran blifwit, sedan sidsta Riksdag, wärdad, har icke heller nu blifwit förgäten. Wi hafwe orsak, at innerligen tacka GUD Then Högsta, som gifwit thes Nådiga bistånd emot the ansågtningar, som kunnat wisa sig, så at läran fått blifwa i sin fulla renhet; Och, igenom Hans Kongl. Maj:ts Nådiga omsorg samt lysande ordning och GUDS frugtan, samt Rikets Prästerstaps altid wista nitiska wård, gjöre wi oss förwisa, at, igenom GUDS Nådiga beskydd, Kongl. Maj:ts ouphörliga waksamhet och omsorg, samt theras nitiska bearbetande, som närmaste wården ansförtrodd är, wår Christeliga Lära, Tros bekännelse och GUDS dyrckan skall framgent warda i sin renhet bibehållen och i all mätto til GUDS åra och solfets salighet befordrad.

§. V.

Således hafwe wi eftersedt, huru rätt och rättwisa blifwit skiptad och therwid funnit oss hafwa orsak, at med största undersätelig wördnad erkänna then Nådiga omsorg, hwilken Hans Kongl. Maj:t för Lag och Förordningars wid magthållande behagat wisa.

§. VI. Wi

Sidare hafwe wi såsom för en af wåre ömaste pligter sökt draga försorg therom, huru Rikets försvars wärk, så til Lands som Sjö, måtte wara i tilbörlligit stic och ordning. Therwid hafwe wi wål funnit, at thet nu öfwerståndne Kriget, å ena sidan, haft wland andra the olågheter med sig, at flere wid sistledne Riksdag tilårnade författningar kommit til någon del at affladna; Men så hafwe wi, på then andra, förnummit, huru then öfning och disciplin, som förut hos Arméen saknats, nu blifwit så uphulpen, at Riket i then delen kan råfna på et stödd til thes försvar och säkerhet wid påkommande tilfällen; Afwen som ock, igenom the, sedan sidsta Riksdag, förefallne Expeditioner med Flottan, Sjömagten ansenligen i thes exercice wunnit, som förut war en af the brister, hwilken, wid sidsta Riksdag, Rikens Ständer måst bekymrade; Och, ehuru wår omsorg, under thenna Riksdag, förnämligast gått therpå ut, at, så länge Friden ej war återwunnen, bibehålla Rikets på Tyfsta botu utsände Armée uti operations stånd och förse then samma med alla thes nödtorfter, som icke utan mycket bekymmer låtit sig göra, så hafwe wi dock tillika delt wår omtänka til the anstalter, som under et Fredslugn åro åfwen så nödige.

Wi hafwe funnit the författningar, som til en inbördes öfwerensstämmelse uti alla til Försvars wärket hörande grenar, wid sidsta Riksdag, faststältes, wara så på goda grunder bygde, at wi, i anledning thes, ej kunnat undgå nu theruppå hafwa inråttadt wåre rådslag; Och, i följe thes, åro the anstalter widtagne, som bidrağa til the angelågne Fästningswärfkens skyndesamma fullbordan, til Skiepps Flottans wid magthållande och framdeles förökande och i stånd sättjande samt til Krigsmagtens beklådning och bewåpning, med mera, som tilhörer at göra både then ena och andra delen af Försvars Wärfket så rörlig och activ, at af thes inbördes för-

hållan-

hållande och genswariga understödd Riket må hafwa thet hågn, som för thet samma, i anseende til thes lugn, år oumgängeligit.

Wi hafwe likaledes, igenom Wårt Secrete-Utskott, låtit öfwerse Stats wärfket och therwid funnit en nog betydande brist, tillkommen ej allenast therigenom, at Stats wärfket måst sakna en wåntad och thertil wid sidsta Riksdag råknad inkomst af Brännewins brännande och thes försälgning, hwilken straxt kommit at uphöra igenom then författning, som Hans Kongl. Maj:t, i anledning af hwad Rikens Ständer om Brännewins Bränningen, i fall högt Spannemåls pris infalla skulle, i underdånighet tilstyrkt, warit förordsakad at widtaga, med utfärdadt Nådigt förbud emot alt Brännewins brännande och säljande, på thet landet uti en så iråkad brist på nödig Spannemål til lifs uppehålle ej måtte öfwergå en alt för swår och hotande hungers nöd, utan ock igenom thet iråkade och in uti siette året warande, men nu GUDI åra slutne Kriget, som icke kunnat aflöpa utan ganska stora kostnader, hwilka nu måste efterhanden årsättas; Och, ehuruwål så thenna Stats brist nödwändig bör, så mycket möjligit år, upfyllas, wi, å then ena sidan, med största ömhet haft öf för ögonen thet tilstånd, hwaruti Rikets Inbyggare, igenom både Kriget och swåra år, iråkat, hafwe wi dock tillika, å then andra, måst hafwa afseende theruppå, at Rikets oumgängeliga behof och nödtorfter måste underhållas och betalas, om eljest hela Samhället skall hafwa bestånd och Regeringen med Riket ej råka i wanmagt. Wi hafwe thesöre, efter nogaste öfwerläggning och jemfning, åtagit öf at til och med nästa Riksdag utgjöra en sådan Bewillning til Krigsskuldens betalning och Fridshjelp, som then therom författade och utkommande Förordningen innehåller, then wi härmed gille, såsom wore then här ord ifrån ord införd; Afwen som wi funnit

B

nöd,

nödvändigheten fordra, at med Lön-och Betalnings afgiftens upbårande må vidare fortfaras, såsom ock med Slottsbyggningshjelpen, och thet af lika grund, som sidste Riksdags Beslut uti S. S. utwisar.

I anledning af samma Riksdags Beslut och thes 9. S. hafwe wi varit nog omtänkte at uppfylla then så gifne försäkran, at nu utse medel och utvägar til Fond och understöd för en inrättning, hwarmedelst äfwen, som wid Militair Staten, gamle och trogne Ambetsmän och Betjente af Civil Staten funna, efter wäl förrättade tjenester, huggas med et hederligt understöd i theras öfrige lifstid; Men, som Rikets omständigheter thenna gången sådant ej welat medgifwa, så hafwe wi måst härmed til nästa Riksdag uppsjuta.

§. VII.

Igenom wårt Secrete-Utskott hafwe wi jemt wäl låtit noga öfwerse tilståndet uti thet för Riket högst angelägna Banco-wärket. Wi hafwe therwid, til hvars mans nöje, erfarit, thet Banquens styrcka tilwuxit, och til thes vidare bestående therigenom, at ej större Sedelstock må blifwa utelöpande, än behof och rörelse kräfwär, hafwe wi nu fogat then säkra anstalt, at Banquen til vidare ej må göra lån på hwad slags Pant thet wara må, undantagandes Låne-Banco Attester.

I samma affeende hafwe wi jemt wäl wid Stats wärkets reglerande utfatt så stor Summa til afbetalning för Rikets i Banquen undfångne Lån och förskätter, som Rikets nu warande tilstånd någonsin funnat medgifwa, som wi ock härmed lämne Banquen then kraftigaste försäkran, at hwad wi i så måto til fullgörande af thet wi wid Stats wärket reglerat och utfäst til Banquens fulltomliga förbindande, i anseende til then Riket och the Publique wärcken gifne försträckning, skall i alla delar warda uppfylt.

Wi

Wi göre oss säkert hopp therom, at these wære anstalter skola föra then påsyftade goda wärcken med sig, och at the skola snart bana oss en lättare och dragelig wäg, til at få Guld-och Silfwermynt igen i gång, hwarwid ööfwerwinnerliga omständigheter af Allmänna rörelsens ställning nu hindrat oss at til fullo lägga handen.

§. IX.

Så wi ej underlåtit at efterse och öfwerlägga om Rikets allmänna Hushållning i alla grenar, hafwe wi, hwad Landt-hushållningen angår, funnit nyttan och angelägenheten af 1:mo, The författningar, som wid sidste Riksdag blifwit gjorde om tilräckelige Landtmätares antagande, Canalers anläggande och Communicationers befordran emellan Landsorterne, Crono råkenkapernes ordning och tidiga slut samt Spannemåls Magaziners inrättande, med mera; Wi hafwe gjordt anstalter om så nyttiga delars vidare fullföljande, och therjemte oss företagit at förbättra 1739 års Kongl. Tjenstehjons Stadga samt undanrödja the hinder, som syntes ligga i wägen then för Riket så angelägna Storsskifts delningens befordran til wärkställighet, hwaröfwer Wi i underdanighet anhållit, at Hans Kongl. Maj:t täcktes låta utgå thes sårskilte Mådiga förordnande.

2:do, Til Handelens förbättrande hafwe Wi funnit nödigt at undanrödja then osäkerhet, som Sjöfarten varit underkastad i Spaniske och Medelländske Hafwen, för hwilcken the handlandes Fartyg nu i några år varit blott stälde och hwar för Cronan måst utrusta Convojer och Krytsare; Och således hafwe wi, igenom Secrete-Utskottet, sökt then utwäg, at en säker Frid måtte erhållas med the Foltslag, af hwilka Swenska Handelen på these Farwattn kan öröas; Til befrämjande häraf, såsom ock til ersättning för Convoy Commissariatets på Crono-utrustningen the förre åren gjorde kostnader, wi bisallit Tripplering af Extra Licents afgiften så länge och intil thes bemelte Commissariats fordran blifwit betald.

B 2

Wi

Wi hafwe i öfrigit uprättadt en ny Ötroij til Handelens fortsättjande på Ostindien, när nu warande Compagnies Privilegium år 1766 går til ända, såsom ock fogat i gemen anstalter om Handelens befrämjande och i synnerhet utseppningens befordran af wåre inhemiske tilwårkningar och förädlade ämnen.

3:to, Om Plantagernes widare förkofran är jemwål nödig författning tagen, så at plantering och allehanda Fårgegräs samt Mulbårstråd måge, i synnerhet i Skåne, befordras; Warandes til befrämjande af Tobaks Plantagerne samt at efter hand kunna allt mer och mer inskräncka bruket af Utländska blader, tjenlige steg tagne.

4:to, Af the wid sidsta Riksdag gjorde författningar om Spinneriernes utwidgande så wål för Wlle-som Linne-Fabriquerne, hafwe wi med största nöje sunnit så god wårctan och framgång, at wi nu ej behöft widare än följa the tå lagde grunder och sökt, igenom nu gjord anstalt, gifwa them mera och kraftig drift.

5:to, Hwad Manufactur-warur tilwårkningens tilwårt angår, så hafwe wi med glädjefull förundran blifwit warse, at, ehuru then wid sidstledne Riksdag tagne författning emot then brist, som sig tå wiste på nödige och tilräckelige arbetare, ej kunnat, för många infallne hinder, hafwa then påsyftade fulla wårctan med sig, hafwa dock Fabriquerne sig så förkofradt til wårnads waror, at ej allenast Rikets hemmawarande Inbyggare och then i Pommern wistande Arméen blifwit med här förfårdigade tyger af både Siden och Wlle i möjeligaste mätto försedde, utan ock betydande Exporter af kläden icke kunnat. Och til Fabriquerne widare befrämjande hafwe wi nu föranstaltat, at the samma, som nu förmärckes wara flere innom Stockholm anlagde än en god Hushållning kräfwer, måge få et mera utrymme; Til hwilken ända wi fastställt wijsa upmuntringar eller præmier för them, som wijsa flyttja thesas Fabriques Inrättningar

ningar til andra i Sverige eller Finland thertil beqwåmlige Städer, såsom ock för them, som utom Stockholm anlagga nya Fabriquer, hwarförutan wi sammaledes, i proportion af then til Manufactur-Contoires disposition instytande Manufactur Fonden, gjordt en indragning af wijsa förr utsatte præmier, samt reglerat, huru the, som äro qwarstående, måge med bästa Hushåldning warda utdelte.

6:to, Uti thet, som wi angående Schæfferierne, wid förra så wål som sidsta Riksdag, föranstaltat och nu sunnit hafwa haft god wårctan med sig, hafwe wi ej welat gjöra annan ändring, än at någon indragning sunnits nödig med the præmier, som hitintills blifwit erlagde för införskrifne Utländske Får ifrån Spanien, England och Eiderstedt, samt minskning i belöningen för the fullgode Baggar af Spanskt och Engelskt slag, som i Landet underhållas, til hwilcken besparning wi på försök nu ågt mycken anledning, sedan then Inrikes Får-Åfwelen sig nu åsensligen förkofrat.

7:to, Til at befordra Riket til then förmån och båtнад, som Naturen synes hafwa tilågnat thet samma uti ymnoge Fiskerier, hafwe wi ej allenast stadgat hwad tilförene om thesas uphielpande blifwit förordnat, utan ock sunnit högst nödigt, at thenna gången befrämja sådant med widare upmuntran; Och til then ändan, hafwe wi, igenom någon tilökning i afgift på inkommande wisse waror, anordnat en tilökning af ytterligare præmier och andre stöd för Inrikes Fiskerierne, på sätt, som war therom til Hans Kongl. Maj:t afgångne underdåniga skrifwelse af then 18 November 1761 innehåller.

§. X.

Wid efterseende, huru the sidstledne Riksdag gjorde författningar, angående Reductions och Liquidations wårctet, blifwit i afktagne, hafwe wi sunnit, at Bytes Contoiret med både

De flit och ömhet, så för Kongl. Maj:t och Eronans som Underfåtarens rätt och förmon, skött the dit hörande Sysslor, på hwilken grund wi nu anstältat, at thetta wärck med all skyndsamt widare må fullföljas.

§. XI.

Sluteligen hafwe, med Kongl. Maj:ts Nådiga samtycke, wi oss förenat, at utsåttja tiden til nästkommande Riksdag til midt i October Månad Et Tusende Sjuhundrade Sextio Fem, då, på Kongl. Maj:ts Nådiga Bud och Kallelse, wi, til följe af Regerings-Formen, wele oss här i Stockholm infinna; Men skulle, emot förmodan och önskan, Rikets angelägenheter theförinnan wårt sammankallande oundwifeligen kråfja, wele wi straxt åtlyda Kongl. Maj:ts Nådiga kallelse, och med wåre trogne råd och bitråde Kongl. Maj:t i underdånighet tilhanda gå. Til yttermera wiho, at wi thetta förestrefne bewilljat, thertil samtyckt och beslutit, samt at wõt wille thet troligen och obrotteligen hålla, hafwe wi, samtelige Rikens Råd och Ständer, thetta wårt Almånna Beslut underskriswit och beseglat, som skjedde i Stockholm then 21:sta Dag i Junii Månad Et Tusende Sjuhundrade Sextio Ewa.

